

SJUKHUS MED UTSIKT. Ruinerna efter sjukhuset Asklepieion utanför Kos stad på grekiska ön Kos.

SJUKHUSET ASKLEPIEION

**På charterön Kos
finns inte bara
perfekta stränder.
Här finns också
ruinerna efter
världens första
sjukhus.**

Den lilla grekiska ön Kos har lockat besökare i mer än 2 500 år. I dag kommer miljontals turister hit för att njuta av solen, stränderna och havet. Förr kom man hit för att besöka Asklepieion – världens första sjukhus.

Någon gång omkring 500 f Kr byggdes det första templet på platsen för en helig källa.

Då dyrkade man troligen den grekiska guden Apollo här. Men så småningom byggde man ett sjukhus och man började i stället dyrka läkekonstens gud Asklepios.

År 460 f Kr föddes öns mest berömda person, Hippokrates. Han kallas ofta för läkekonstens fader och under hans ledning blev Asklepieion en av de viktigaste platserna i Medelhavet.

Av fler än 300 tempel där man dyrkade Asklepios var det på Kos allra heligast.

Patienterna som kom hit fick sova i särskilda rum och beroende på diagnos fick de genomgå olika typer av bad- eller vattenterapi. Men man genomförde också oper-

ationer och arkeologerna har hittat massor av kirurgiska instrument vid utgrävningar här i Asklepieion.

I dag återstår bara ruiner av det som en gång i tiden var ett myller av byggnader. Här fanns en viktig läkarskola, badhus, fontäner, tempel och en skattkammare.

Byggnaderna uppfördes på tre terrasser som förbands med tre stora imponerande trappor.

På den översta terrassen fanns det heligaste området i hela Asklepieion, en lund med stora cypresser. När den romerske befälhavaren Turullius lät fälla träd för att bygga skepp så dröjde det bara några månader innan den romerske kejsaren Augustus lät föra honom

tillbaka till Asklepieion – där han halshöggs för brottet.

Storhetstiden för Asklepieion började omkring år 400 f Kr och pågick tills en kraftig jordbävning år 26 e Kr. Under den här tiden höll man till och med egna OS-liknande spel med tävlingar i både sport och musik.

År 551 drabbades Kos av en mycket kraftig jordbävning då alla de kvarvarande byggnaderna i Asklepieion förstördes. Platsen föll i glömska och det var inte förrän 1902 som den tyske arkeologen Rudolf Herzog återupptäckte Asklepieion.

Mikael Jägerbrand
mikael@fornguiden.se

Så hittar du hit

Med bil/cykel: Kör rakt västerut på Grigoriou-gatan. Följ skyltar. Med kollektivtrafik: Ett blått minitåg går till Asklepieion varje timme. Kostar ca 4 euro t/r. Med taxi: Enkel resa kostar ca 10 euro.

Fakta

Ligger: Kos, Grekland.
GPS: N 36° 52' 32.98"
E 27° 15' 26.40"

Inträde: 4 euro.
Öppet: ca 08-15.

Historik

1 500 f Kr

De första människorna lämnar spår efter sig på platsen.

ca 500 f Kr

Ett mindre tempel och ett sjukhus byggs.

ca 350 f Kr

Flera nya tempel och byggnader anläggs, bland annat Asklepios-altaret.

ca 300 e Kr

Asklepieion är som störst och badhuset byggs.

ca 426 e Kr

Asklepieion har förlorat sin religiösa betydelse och fungerar enbart som sjukhus.

ca 550 e Kr

Alla byggnader förstörs vid en mycket kraftig jordbävning.

1300-talet

Johanniterorden tar byggmaterial från Asklepieion till bygget av flera fästningar.

1700-talet

Området används som frukt-trädgård men överges snart.

1902

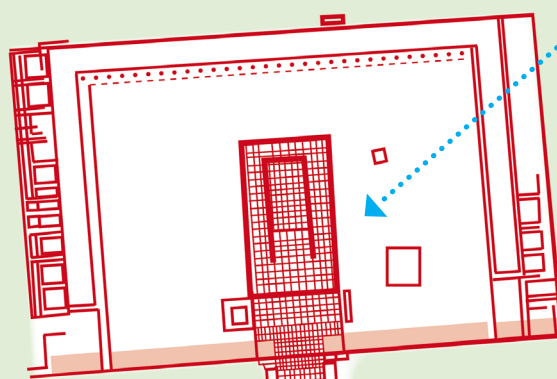
Arkeologerna Herzog och Zarraftis upptäcker ruinerna och börjar de utgrävningar som pågår till 1905.

1948

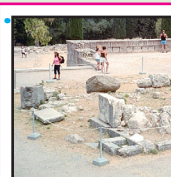
Man återskapar den heliga skogen runt Asklepieion med trädplanteringar.

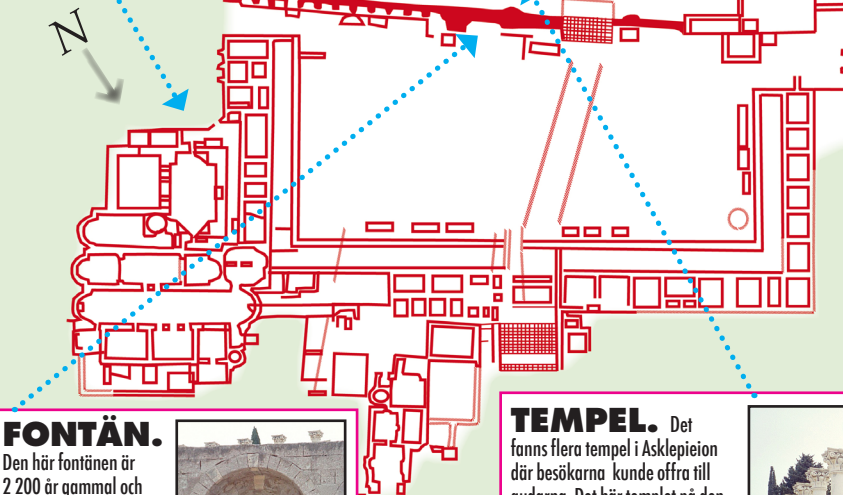
BAD. Den här stora byggnaden är ett romerskt bad, "thermes", från 200-talet e Kr. Det här är ett av den grekiska världens bäst bevarade baden. Du kan bland annat se flera pooler med marmorgolv och andra rum som var uppvärmda med golvvärme. Man byggde badet med material från en tidigare byggnad med okänt syfte som stod på samma plats.

RUINER. På den översta terrassen finns ruinerna av ett tempel som var så stort att det syntes långt ut till havs. Byggnaden plundrades på byggmaterial av malteserriddarna. Runt terrassen fanns cypresser som var så heliga att det var dödsstraff att hugga ner dem.

ALTARE. Det här altaret var centrum för all verksamhet under flera hundra år när Asklepieion stod klar. Här offrade man så mycket djur att det fanns en särskild trappa för alla djurtransporter. Altaret är av marmor och renoverades flera gånger redan under forntiden.

FONTÄN.

Den här fontänen är 2 200 år gammal och fungerar fortfarande. Den lilla statyn i fontänen föreställer den grekiska guden Pan. Titta noga så ser du att Pan håller en spruta.

TEMPEL.

Det fanns flera tempel i Asklepieion där besökarna kunde offra till gudarna. Det här templet på den andra terrassen är tillägnat den viktiga solguden Apollo. De sju pelarna rasade vid en jordbävning och restes först på 1900-talet av arkeologer. Templet byggdes på omkring år 100.

Han skapade läkekonsten

HIPPOKRATES.
Staty i Kos museum.

Den mest berömde personen från Kos är Hippokrates – mannen som skapade läkekonsten.

Det är nästan 2 500 år sedan Hippokrates fick sin utbildning här i Asklepieion. Han är den person som betytt mest för läkaryrket.

Det var Hippokrates som skapade de etiska reglerna för läkaryrket som i dag kallas "Hippokrates ed".

Han var den förste som tog avstånd från idéerna att sjukdomar orsakades

av övernaturliga krafter eller gudar. Hippokrates var säker på att de orsakades av diet och levnadsvanor.

Hippokrates införde hårda regler för läkare när det gällde hygien, sterilitet och att föra journal över varje patient.

Han blev snabbt en världskänd läkare med massor av lärjungar. Vid hamnen i Kos finns ett träd där Hippokrates ska ha hållit sina lektioner.

Vi vet i dag rätt mycket om hans syn på vård eftersom ett 70-tal av hans böcker har bevarats.

Hippokrates föddes ca 460 f Kr och blev gammal för sin tid, troligen minst 90 år.